

Stort potentiale for mere offentlig-privat samarbejde i Århus Kommune

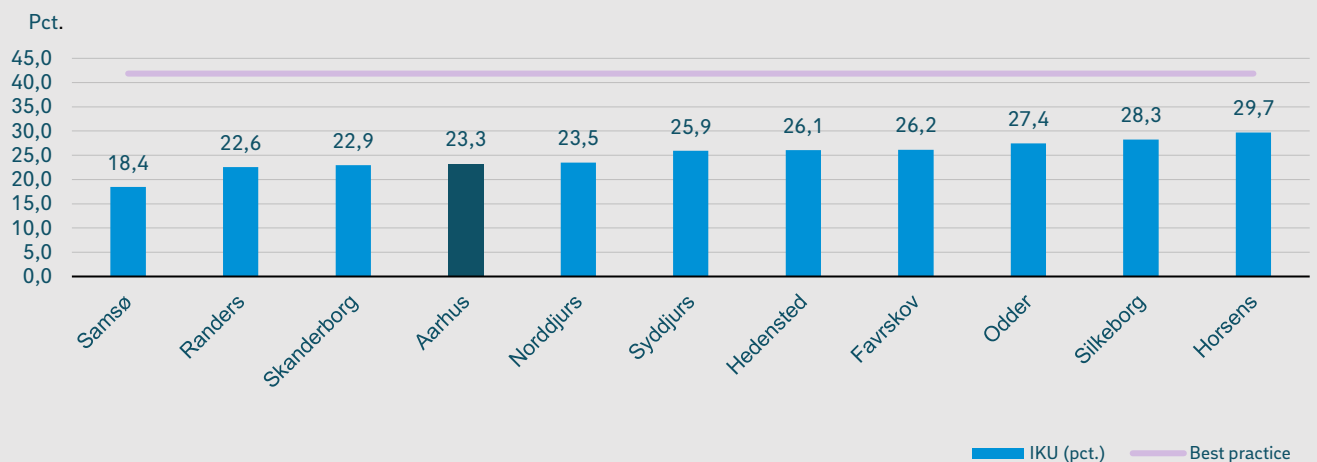
Kommunerne står overfor mange udfordringer i disse år, der kun ser ud til at vokse. Vi bliver både flere børn og flere ældre og samtidigt har vi svært ved at tiltrække og fastholde medarbejdere i den borgernære velfærd. Derudover har energikrisen gjort det lysende klart, at der er akut behov for investeringer og nytænkning i den grønne omstilling.

I DI er vi overbeviste om, at vi finder de bedste løsninger på de udfordringer, vi står overfor, hvis vi styrker samarbejdet mellem den offentlige og private sektor, og hvis vi lader virksomhederne bidrage til kvalitetsudvikling, innovation og effektivisering af den kommunale opgaveløsning.

I dette notat kan du læse hvor meget Århus Kommune samarbejder med private virksomheder sammenlignet med andre kommuner, både generelt set og inden for de enkelte opgaveområder, og hvor I har størst potentiale for endnu mere samarbejde. Du vil desuden kunne finde en række gode eksempler på kommuner, der har opnået gevinster ved offentlig-privat samarbejde på netop disse områder. Endelig kan du på sidste sider finde DI's konkrete anbefalinger til, hvordan din kommune kan styrke samarbejdet med virksomhederne.

Konkurrenceudsættelsen er stadig langt fra best practice

Konkurrenceudsættelse for kommunerne i Østjylland, 2022

Anm: Se beregning af best practice i metodenotatet på di.dk/potentialeberegning-metodenotat
Kilde: Sundheds og Inderigsministeriet, Danmarks Statistik og DI beregninger

Status for konkurrenceudsættelsen af udbudsegnede opgaver i Århus Kommune

I tabellerne nedenfor kan du se, hvordan graden af konkurrenceudsættelse af udbudsegnede opgaver i Århus Kommune fordeler sig indenfor de forskellige hovedkonti, samt hvordan Århus' placering i forhold til resten af landets kommuner har udviklet sig gennem de sidste 10 år.

	Procent	Placering	År	Placering
Byudvikling	35,9	58	2012	42
			2013	61
Transport og infrastruktur	65,7	32	2014	76
			2015	75
Undervisning og kultur	29,4	38	2016	81
			2017	74
Sundhed	8,2	94	2018	82
			2019	81
Sociale opgaver	19,8	89	2020	91
			2021	84
Administration og it	18,9	76	2022	86

Århus kommune samarbejder i gennemsnit med private virksomheder om **23,3** pct. af de udbudsegnede opgaver. Det er **4,7** pct. point lavere end landsgennemsnittet og giver en samlet placering som nr. **86** i forhold til resten af landets kommuner.

Det er især indenfor sundhed, administration og sociale opgaver, at der er potentiale for endnu mere samarbejde mellem den private og offentlige sektor i Århus Kommune. På de følgende sider, kan du læse om de enkelte hovedkonti og finde en række gode eksempler på, hvordan andre kommuner har opnået gevinster ved et tæt offentlig-privat samarbejde på netop disse områder.

Hovedkonto 0: Stort potentiale for mere offentlig-privat samarbejde inden for byudvikling

Århus Kommune konkurrenceudsætter 35,9 pct. af de udbudseggede opgaver indenfor byudvikling. Det er 3,9 pct. point lavere end landsgennemsnittet.

På hovedkonto 0 finder man primært opgaver, der relaterer sig til kommunens grunde og grønne arealer, såsom gartnerarbejde, administration og miljøindsatser.

Private virksomheder har stor ekspertise og erfaring, når det kommer til at løse opgaver som f.eks. vedligeholdelse grønne af områder, parker og fritidsfaciliteter i kommunerne. For Århus Kommune, er der således fortsat mulighed for at opnå yderligere gevinster, ved at konkurrenceudsætte flere af disse typer af opgaver.

Savner du inspiration?

[Her](#) kan du læse om Holstebro Kommune, der gennem 23 år har samarbejdet med den private entreprenør Kaj Bech A/S om driften af de kommunale udearealer, herunder parker og veje – til gavn for både økonomien og klimaet.

Hovedkonto 2: Gode muligheder for mere offentlig-privat samarbejde om transport og infrastruktur

Århus Kommune konkurrenceudsætter 65,7 pct. af de udbudseggede opgaver indenfor transport og infrastruktur. Til sammenligning ligger landsgennemsnittet på 56,6 pct. point. Det er dermed også den hovedkonto, hvor kommunerne har den højeste konkurrenceudsættelsesgrad.

Hovedkonto 2 dækker primært over tekniske opgaver indenfor transport og infrastruktur og er spredt over fire hovedfunktioner: fællesfunktioner, kommunale veje, kollektiv trafik og havne. På posten "Fællesfunktioner" konteres udgifter til de kommunale materielparker samt driften af P-pladser og parkering. "Kollektiv Trafik" dækker drift og vedligeholdelse af busser, færger, lufthavne og jernbaner, mens "Kommunale Veje" omfatter vedligeholdelse forbundet med veje i Århus Kommune. "Havne" dækker over kommunale driftsudgifter til havne for både industri og lystbåde samt kystbeskyttelse.

Savner du inspiration?

[Her](#) kan du læse om Fredericia Kommune, der gennem et samarbejde med den private leverandør Terranor A/S har fået gavn af en ny og innovativ løsning til vedligeholdelsen af kantstenene på to af byens veje – til gavn for både klimaet, økonomien og trafikken.

Hovedkonto 3: Stadig potentiale for mere offentlig-privat samarbejde om undervisning og kultur

Århus Kommune konkurrenceudsætter 29,4 pct. af de udbudsegne opgaver indenfor undervisning og kultur. Århus Kommune placerer sig dermed over landsgennemsnittet med 1,1 pct. point.

På hovedkonto 3 udgør folkeskoler den langt største udgiftspost. Udbudsegne opgaver på uddannelsesinstitutioner, såsom folkeskoler, er eksempelvis gartneropgaver, kantinedrift og administration. Indenfor kulturområdet findes bl.a. folkebiblioteker, kommunale biblioteker, museer og teatre, men også folkeoplysende voksenundervisning, daghøjskoler og ungdomsskolevirksomhed. Der er ikke tale om udgifter til for eksempel udøvende kunstnere, men støttefunktioner relateret til driften af institutionerne.

Danske virksomheder har stor ekspertise indenfor støttefunktioner som f.eks. rengøring, kantinedrift og administration. Derfor kan Århus Kommune hente yderligere gevinster ved at samarbejde endnu mere med det private erhvervsliv om netop disse opgaver.

Savner du inspiration?

[Læs her](#) hvordan Favrskov Kommune, i et samarbejde med energivirksomheden Siemens, har investeret i energioptimering på i alt 12 af kommunens skoler og nedbragt energiforbruget med 21 pct., til gavn for både økonomien, indeklimaet og den grønne omstilling.

Hovedkonto 4: Muligheder for meget mere offentlig-privat samarbejde om sundhed

Århus Kommune konkurrenceudsætter 8,2 pct. af de udbudsegnete opgaver indenfor sundhed, hvilket er lavere end landsgennemsnittet.

Hovedkonto 4 indeholder udgifter til de sundhedsindsatser, der er forankret i kommunerne, såsom genoptræning, fysioterapi, kommunal tandpleje samt sundhedsfremmende og forebyggende indsatser.

Selvom hovedkonto 4 er den mindste hovedkonto, indeholder den flere udbudsegnete opgaver indenfor støttefunktioner som ejendomsadministration og rengøring. Her kan private virksomheder bidrage med stor ekspertise og effektiv drift.

Savner du inspiration?

I Vejen Kommune har man valgt at konkurrenceudsætte vask og håndtering af sundheds- og plejepersonalets arbejdsbeklædning indenfor flere områder, f.eks. i tandplejen. På den måde, kan kommunens medarbejdere koncentrere sig om kerneopgaverne og den borgernære velfærd. Læs mere om samarbejdet med vaskerivirksomheden Elis Danmark A/S, Vejen kommunes overvejelser bag samt de uventede grønne gevinster [her](#).

Hovedkonto 5: Potentiale for meget mere offentlig-privat samarbejde om sociale opgaver

Århus Kommune konkurrenceudsætter 19,8 pct. af de udbudsegnede opgaver indenfor sociale opgaver, og placerer sig dermed over landsgennemsnittet.

Hovedkonto 5 er den langt største post i kommunernes regnskab og omfatter både udgifter relateret til kommunens hjælp til plejekrævende borgere samt beskæftigelsesindsatsen.

På denne hovedkonto er driftsudgifterne ikke alene udgjort af støttefunktioner, men i endnu højere grad selve kerneydelserne. Eksempelvis er hjemmehjælp til plejekrævende ældre, driften af plejehjem og pasningstilbud til børn alt sammen ydelser, der kan varetages af det private.

Savner du inspiration?

[Her](#) kan du læse om samarbejdet mellem Københavns Jobcenter, den private virksomhed DEKRA og Danske Fragtmænd, der hjælper flere langtidsledige i arbejde gennem matchmaking-arrangementer og transportuddannelsesforløb.

Hovedkonto 6: Gode muligheder for meget mere offentlig-privat samarbejde om administration

I 2022 konkurrenceudsatte Århus Kommune 18,9 pct. af de udbudseggede opgaver indenfor administration, og dermed færre end den gennemsnitlige kommune.

Langt størstedelen af hovedkonto 6 består af hovedfunktionen "Administrativ organisation". Under denne hovedfunktion konteres udgifter til opgaver som drift af administrationsbygninger samt kommunens fælles it og telefoni. Under hovedkonto 6 finder man dog også hovedfunktionen "Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter", som omfatter poster som turisme, erhvervsservice, iværksætter og udviklingen af yder- og landdistrikter, samt hovedfunktionen "Lønpuljer", som dækker over administrationen af løn- og barselsudgifter samt tjenestemandspensioner.

Savner du inspiration?

[Her](#) kan du læse om Kolding Kommune, der i samarbejde med virksomheden Implement fandt frem til en række konkrete og tidskrævende administrative opgaver, som med fordel kunne løses ved brug af RPA (Robot Process Automation). I dag er det eksempelvis en robot, der står for udbetalingen af kørselsgodtgørelser i Kolding Kommune, hvilket har givet medarbejderne mere tid til de borgernære opgaver.

DI's anbefalinger til et styrket offentlig-privat samarbejde i kommunerne

I DI har vi samlet **syv** konkrete politiske anbefalinger, som bygger på gode, konkrete erfaringer fra samarbejdet mellem virksomheder og kommuner. De anbefalinger håber vi, at både virksomheder og kommuner vil lade sig inspirere af og bruge som udgangspunkt for et endnu tættere og bedre samarbejde.

- 1. Indfør en årlig politisk drøftelse af potentialet for øget offentlig-privat samarbejde med inspiration fra andre kommuner**
- 2. Kortlæg de gevinster, din kommune allerede har opnået**
- 3. Fastsæt en strategisk målsætning for øget offentlig-privat samarbejde**
- 4. Brug indkøbspolitikken til at sætte konkrete mål for grønne udbud**
- 5. Giv borgerne flere og bedre valgmuligheder i velfærden**
- 6. Ny teknologi skal frigive hænder i velfærden**
- 7. Skab lige vilkår for alle leverandører**

Du kan finde en uddybning af DI's anbefalinger [her](#).